

dog åbnet mulighed for, at selskaberne indregner et vist overskud ved produktion, transmission, distribution og salg af elektricitet. Ved en ændring i 1996 blev der endvidere gennemført en åbning af det danske elmarked indeholdende en forhandlet tredjepartsadgang for større kunder.

Store dele af elforsyningsområdet i de omkringliggende lande har været underlagt en omfattende markedsorientering og liberalisering i de senere år. Også EU's regulering på området lægger i stigende omfang vægt på konkurrence i produktionen – blandt andet gennem friere adgang til markedet.

Aktiverne i den danske elforsyning tillægges i dag en markedsværdi, som langt overstiger aktiverens nedskrevne værdi, som på sin side er langt mindre end genanskaffelsværdien, fordi investeringerne i den danske elforsyning i vidt omfang er betalt via prisregulerede henlæggelser.

De øvrige danske elforsyningsvirksomheder kan, såfremt de måtte være interesserede i at købe aktiverne, på grund af »hvile i sig selv«-princippet kun tilbyde en pris, der svarer til den bogførte nedskrevne værdi – medmindre selskaberne råder over såkaldt frie midler eller kan dokumentere særlige rationaliseringsgevinster ved sammenlægningen af aktiviteter. Udefra kommende investorer synes imidlertid villige til at betale en væsentlig højere pris for aktiverne. Årsagen er formentlig de potentielle investorers forventning om en ændret regulering af forsyningssektoren i Danmark og en vurdering af, at der herefter er mulighed for rationaliseringsgevinster. Efter de nuværende prisregler kan rationaliseringsgevinster i selskabet kun i begrænset omfang føres ud af selskabet som overskud.

Alene inden for det seneste år er børskursen på NESA-aktier således steget fra ca. 650 til ca. 2000.

For et stort kommercielt selskab i elsektoren, som har muligheden for at opnå kontrollerende indflydelse i både NESA, SK og ELKRAFT, kan den potentielle værdi af aktieposten imidlertid være endnu højere end børskursen på grund af muligheden for stordriftsgevinster og strategiske fordele ved et større forsyningsområde.

Selv om NESA og dets ejerforhold i kraft af

den historiske baggrund er et unikt tilfælde, vil der kunne tænkes lignende eksempler på ekstraordinært høje værdistigninger ved fremtidige salg af kommunale elforsyningsvirksomheder. NESA er i øjeblikket det eneste større kommunalt dominerede aktieselskab i sektoren²⁾. En række af de eksisterende elforsyningsvirksomheder vil i fremtiden kunne tænkes afhændet – evt. efter en omdannelse til aktieselskaber.

Flere kommuner overvejer salg af kommunale ejerandele, begrundet i forventningen om en betydelig højere salgspris, end hvad der svarer til det oprindelige indskud. I modsætning til de direkte forbrugerejede virksomheder må kommunerne antages at have en særlig tilskyndelse til salg, hvis salgssummen kan indgå i den kommunale økonomi og anvendes til skattelettelser eller til at finansiere andre formål.

Det er i givet fald afgørende, om en kommune frit kan råde over provenuet ved salg af ejerandele, eller om provenuet skal komme forbrugere til gode – efter Elprisudvalgets nærmere bestemmelse.

I forbindelse med Sønderborg Kommunes salg af sin andel i Sønderborg Højspændingsværk har en kendelse fra Konkurrenceankenævnet fastslået, at Sønderborg Kommune er afskåret fra frit at kunne disponere over den del af salgssummen, der er blevet oparbejdet i tidsrummet efter elforsyningslovens ikrafttræden i 1977. Denne del skal tilbagebetales til forbrugerkredsen.

I den konkrete sag om NESA-aktierne har Kammeradvokaten imidlertid vurderet, at »elforsyningsloven ikke giver Elprisudvalget hjemmel til at pålægge Gentofte Kommune restriktioner med hensyn til anvendelsen af provenuet ved salget af aktierne i NESA, fordi Gentofte Kommune som aktionær ikke kan være stillet anderledes end andre aktionærer i det børsnoterede selskab.«, jf. bilag 2.

Det er samtidig vurderingen, at der ikke i det kommunale »hvile i sig selv«-princip er hindringer for, at kommunen kan afhænde aktierne og frit disponere over provenuet.

Arbejdsgruppen har herefter lagt til grund, at provenuet ved et evt. aktiesalg i det konkrete tilfælde må antages at tilfalde Gentofte Kommune.

²⁾ Aktieselskabet SEAS A/S ejes således 100 pct. af andelsselskabet SEAS A.m.b.A. med forbrugerne i forsyningsområdet som andelshavere.